

สรุปสำคัญพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

วัตถุประสงค์ : เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์มีเอกภาพโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตตั้งแต่ต้น และสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหารอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกต้องอนามัย

ขอบเขตการมีผลใช้บังคับ : ใช้กับการดำเนินการฆ่าสัตว์ประเภท โค กระบือ แพะ แกะ สุกร นกกระทา ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงในโรงฆ่าสัตว์เพื่อนำเนื้อสัตว์ออกขายจ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ โดยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และรวมถึงเพื่อการมีไว้ในครอบครองซึ่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่าย

การประกอบกิจการฆ่าสัตว์

๑. ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการฆ่าสัตว์ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต โดยการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๕)

๒. ผู้ซึ่งประสงค์จะประกอบกิจการ ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการของ วัน เดือน ปี ที่ประสงค์จะเริ่มประกอบกิจการ ชื่อและที่อยู่ของผู้ขอรับใบอนุญาต (และเอกสารแสดงการเป็นนิติบุคคล กรณีเป็นนิติบุคคล) สถานที่ตั้งโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ และรายละเอียดเกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์ โรงพักสัตว์ และการดำเนินการฆ่าสัตว์ (มาตรา ๑๖)

๓. กำหนดให้นายทะเบียนตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและแผนงานประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด และให้เสนอคณะกรรมการประจำจังหวัดที่โรงฆ่าสัตว์นั้นตั้งอยู่เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ โดยคณะกรรมการประจำจังหวัดจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และต้องไม่เกิน ๔๕ วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาตจากนายทะเบียน (มาตรา ๑๗) จากนั้นให้ผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันแต่วันที่ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการประจำจังหวัด (มาตรา ๒๐)

๔. กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ ติดตั้งเครื่องจักร และอุปกรณ์ในการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำจังหวัดตรวจสอบการก่อสร้างว่าเป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบหรือไม่ กรณีไม่ถูกต้องตามแผนงานและไม่สามารถแก้ไขได้จะต้องเสนอความเห็นต่อผู้อนุญาตพิจารณาต่อไป (มาตรา ๑๙)

๕. ใบอนุญาตมีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และจะต้องยื่นต่อใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้รับใบอนุญาตจะต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ โรงฆ่าสัตว์ของตน (มาตรา ๒๑ - ๒๓)

๖. การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ให้แก่บุคคลอื่นสามารถทำได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๔)

๗. ในกรณีผู้รับใบอนุญาตถึงแต่ความตาย ทายาทสามารถรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ได้ โดยยื่นหนังสือแสดงความจำนงและแจ้งชื่อของทายาทที่จะประกอบกิจการแทนตนนายทะเบียนเพื่อขอรับ โอนใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายใน ระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุ ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดก ซึ่งเข้าประกอบกิจการฆ่าสัตว์ตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต โดยให้ใบอนุญาตใช้ได้ต่อไปจนกว่า ใบอนุญาตจะสิ้นอายุ

ในกรณีทายาทมิได้แสดงความจำนงเป็นผู้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์แทนผู้รับใบอนุญาตที่ตาย ให้ทายาท มีหน้าที่ทำความสะอาดเรียบร้อยภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ใบอนุญาตสิ้นอายุ (มาตรา ๒๕)

๘. หากใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับ ใบแทนใบอนุญาต ต่อนายทะเบียนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย โดยการออกใบแทน ใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๖)

๙. ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งกรณีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้อนุญาต และให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้แล้ว เสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ซึ่งให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเป็นที่สุด (มาตรา ๒๗)

๑๐. ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะเลิกประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ต้องมีหนังสือแจ้งให้ นายทะเบียนทราบ ไม่น้อยกว่า ๖๐ วันก่อนเลิกประกอบกิจการ และส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ เลิกประกอบกิจการ ผู้รับใบอนุญาตจะต้องทำความสะอาดโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งหากไม่ดำเนินการหรือ ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนหรือผู้ได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนเข้า ดำเนินการแทน โดยผู้รับใบอนุญาตจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (มาตรา ๒๘)

๑๑. กรณีที่ใบอนุญาตสิ้นอายุหรือมิได้รับการต่ออายุใบอนุญาต ผู้รับใบอนุญาตจะต้องทำความสะอาด โรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัย ของประชาชน ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ นับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุหรือนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่ต่ออายุ ใบอนุญาต (มาตรา ๒๙)

การฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์

๑. ผู้ประสงค์จะฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ แจ้งชนิดและจำนวนสัตว์ที่จะฆ่า แหล่งที่มาของสัตว์ ที่จะฆ่า วันและเวลาที่จะฆ่า และชื่อของโรงฆ่าสัตว์ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อเสียอากร การฆ่าสัตว์ตามอัตราที่ กำหนดในกฎกระทรวง หากเป็นกรณีการฆ่าสัตว์เพื่อการส่งออกต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อออก หลักฐานการรับแจ้ง การแจ้งการฆ่าสัตว์และการออกหลักฐานการรับแจ้งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไป ตามแบบหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๓๑)

๒. เมื่อเสียอาการฆ่าสัตว์แล้วต้องนำสัตว์ไปยังโรงพักสัตว์ และจะต้องฆ่าสัตว์นั้นตามหลักฐานการรับแจ้งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้ โดยห้ามมิให้ผู้ใดนำสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ หากมิได้รับอนุญาตจากพนักงานตรวจโรคสัตว์ (มาตรา ๓๒ - ๓๓)

๓. ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์จะต้องทำการตรวจโรคสัตว์ก่อนการฆ่าสัตว์

- หากพบมีเหตุอันสงสัยว่าสัตว์นั้นจะเป็นโรคหรือมีสารตกค้างที่เป็นอันตราย หรือไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจสั่งงดการฆ่าสัตว์และแยกสัตว์ไว้เพื่อตรวจพิสูจน์

- หากพบว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นไม่เป็นโรค ไม่มีสารตกค้างที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค หรือมีความเหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้มีคำสั่งฆ่าสัตว์นั้นได้

- ในกรณีปรากฏว่าสัตว์ที่จะฆ่านั้นเป็นโรค หรือมีสารตกค้างหรือไม่เหมาะสม ที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหารให้พนักงานตรวจโรคมีคำสั่งงดการฆ่าสัตว์และแจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อคืนเงินอาการฆ่าสัตว์

- หากพบในกรณีที่เกิดโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าสัตว์ จะเป็นโรคระบาดให้พนักงานตรวจโรคสัตว์ทำการตรวจโรคและตรวจพิสูจน์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อธิบดีประกาศกำหนด (มาตรา ๓๔)

๔. เมื่อได้มีการฆ่าสัตว์แล้ว ห้ามมิได้นำเนื้อสัตว์ออกจากโรงฆ่าสัตว์ก่อนที่พนักงานตรวจโรคจะรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์นั้น หากพบว่าสัตว์ที่ฆ่านั้นเป็นโรคหรือมีสารตกค้างที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่น หรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจสั่งทำลายเนื้อสัตว์ ทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับการบริโภคก่อนได้ ซึ่งการรับรองของพนักงานตรวจโรคจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดในประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๓๕)

๕. ผู้ประสงค์จะจำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ไม่ได้ตายจากการถูกฆ่า จะต้องนำเนื้อสัตว์นั้นที่ยังไม่ได้ผ่านการชำแหละและตัดแต่งมาให้เจ้าพนักงานตรวจโรค หรือจะขอให้พนักงานตรวจโรคไปตรวจเนื้อสัตว์นั้น เพื่อทำการรับรองการจำหน่ายเนื้อสัตว์ก็ได้ โดยต้องเสียค่าธรรมเนียมการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๓๖)

๖. มิให้ผู้ใดชำแหละและตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่าย หรือจำหน่ายเนื้อสัตว์โดยที่ยัง ไม่ได้ผ่านการรับรองให้จำหน่ายเนื้อสัตว์ (มาตรา ๓๗ - ๓๘)

๗. ห้ามมิให้มีการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่ายเนื้อสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์ กรณีมีเหตุจำเป็นหากไม่มีโรงฆ่าสัตว์ในพื้นที่ หรือมีเหตุสมควรเป็นพิเศษ ผู้ว่าราชการจังหวัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดสถานที่ฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ได้เป็นครั้งคราว และจะต้องผ่านการรับรองจากพนักงานตรวจโรคก่อนนำเนื้อสัตว์ออกนอกสถานที่ที่ทำการฆ่าสัตว์ก่อน ซึ่งหากปรากฏว่าสัตว์ที่ฆ่านั้นเป็นโรค มีสารตกค้างหรือมีลักษณะไม่เหมาะสมที่จะใช้เนื้อสัตว์นั้นเป็นอาหาร ให้พนักงานตรวจโรคสัตว์มีอำนาจทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งให้จัดทำให้เป็นเนื้อสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับบริโภคก่อนได้ (มาตรา ๓๙ - ๔๐)

๘. ผู้ที่ประสงค์จะฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ของสัตว์ที่ตายโดยมิได้ถูกฆ่าและประสงค์จะฆ่าสัตว์นอกโรงฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ จะต้องเสียค่าเบี่ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายของพนักงานตรวจโรคสัตว์ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๔๑)

การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

๑. พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาอันควร และหากตรวจพบว่าเกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชน หรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้เคียง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งผู้รับใบอนุญาตหยุดประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ไว้ชั่วคราวเพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุที่เป็นอันตรายดังกล่าวในระยะเวลาที่กำหนดได้ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการตามคำสั่งหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการแทนโดยผู้รับใบอนุญาตต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว (มาตรา ๔๔)

๒. ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อผู้อนุญาต ซึ่งผู้อนุญาตอาจมีหนังสือตักเตือนให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดก็ได้ การส่งหนังสือเตือนหากไม่พบตัวผู้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการปิดหนังสือเตือนไว้ ณ สถานที่ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตและให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้ทราบคำเตือนนั้นแล้วนับตั้งแต่วันที่ปิดหนังสือเตือน และในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งพักให้ใบอนุญาต กำหนดเวลาครั้งละไม่เกิน ๓๐ วันนับจากวันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ และมีอำนาจสั่งเพิกถอน ใบอนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนคำสั่งพักใบอนุญาต หรือกระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพัก ใบอนุญาตอีกภายใน ๑ ปี (มาตรา ๔๕ - ๔๗)

๓. ให้ผู้รับใบอนุญาตที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง เมื่อคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตยุติเป็นที่สุดแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องทำความสะอาดภายในโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ ในบริเวณใกล้เคียง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หากผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอน ใบอนุญาตไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เสร็จภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายเข้าดำเนินการแทน โดยผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตจะต้องชดใช้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว และให้ผู้รับใบอนุญาตที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา ๔๘ - ๔๙)

หมายเหตุ : คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ในการจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ